

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/68/2020
Identifikačné číslo spisu:	5714215406
Dátum vydania rozhodnutia:	18.08.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5714215406.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Z. S., bývajúceho v S., A. X, zastúpeného JUDr. Vladimírom Kašubom, PhD., advokátom so sídlom v Martine, Holubyho 51, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o zatknutí a rozhodnutím o väzbe, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15 C 299/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. mája 2016, sp. zn. 5 Co 163/2016, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 31. mája 2016, sp. zn. 5 Co 163/2016, potvrdil rozsudok Okresného súdu Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) zo dňa 17. februára 2016, č. k. 15 C 299/2014-131, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, uznesením o vznesení obvinenia ČVS: ORP-766/I-OVK-MT-2004 zo dňa 22. októbra 2004 vo výške 300,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ďalej jej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu spôsobenú zadržaním zo dňa 22. októbra 2004 a rozhodnutím o väzbe č. k. Tp 84/04 zo dňa 23. októbra 2004 vo výške 13.000,- Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd uviedol, že sa plne stotožnil so skutkovými zisteniami a s právnou argumentáciou súdu prvej inštancie, ktorý vec správne posúdil podľa zákona č. 514/2003 Z.z., keď vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca sa domáhal nemajetkovej ujmy v súvislosti so zadržaním zo dňa 22. októbra 2004 a rozhodnutím o väzbe zo dňa 23. októbra 2004. Väzba začala 22. októbra 2004 o 2.00 hod. a bola vykonaná v Ústave na výkon väzby v Ružomberku. Proti predmetnému uzneseniu podal žalobca ako obvinený sťažnosť, ktorá bola zamietnutá Krajským súdom v Žiline v konaní pod č. k. 2 Tpo 225/2004. Následne v predmetnom konaní okresný súd viackrát rozhodoval o žiadostiach žalobcu na prepustenie podľa § 192 Trestného poriadku. Proti všetkým uzneseniam žalobca podával sťažnosti, ktoré boli zamietnuté krajským súdom a vo väzbe nakoniec zostal až do 26. septembra 2006, kedy bol prepustený na základe uznesenia Okresného súdu Martin, sp. zn. 12

T 75/2005 zo dňa 26. septembra 2006. Čo sa týka rozhodnutia o väzbe, súd prvej inštancie vychádzal z § 8 ods. 5 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého právo na náhradu škody spôsobené rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby. Uvedený predpoklad vo vzťahu k žalobcovi teda bol splnený. Pokiaľ ide o predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, vychádzal zo zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré sú vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (ods. 6 cit. zákonného ustanovenia). Súd prvej inštancie z odpisu registra trestov zistil, že žalobca bol rozhodnutím Okresného súdu Martin uznaný za vinného v súvislosti s viacerými trestnými činmi, mimo iného aj obdobného trestného činu znásilnenia, pre ktorý bol vzatý do väzby s tým, že bol podmiennečne prepustený 6. novembra 2003 so skúšobnou dobou 3 roky. Argumentácia žalovanej, že v relatívne krátkej dobe po podmiennečnom prepustení bol vzatý do väzby za obdobné trestné činy, neobstoí, keď bol nakoniec žalobca spod obžaloby oslobodený, nakoľko skutok, pre ktorý bol vzatý do väzby, nespáchal. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že žalobca bol vo väzbe 702 dni, čo predstavuje takmer dva roky života. Nebolo v konaní preukázané, že by si žalobca sám zaviniel zadržanie a vzatie do väzby. Takto potom súd prvej inštancie vec správne posúdil podľa § 17 ods. 1, ods. 2 a § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., keď konštatoval, že na základe nezákonného zadržania a rozhodnutia o väzbe vzniklo žalobcovi právo na náhradu škody, ktorý si ju uplatnil spôsobom nemajetkovej ujmy v rozsahu 13.000,- Eur. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy vychádzal zo súdnej praxe a zohľadňoval intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v spoločnosti a v súkromnom živote. Po roku väzby ho nechala družka, dva roky zbytočne stratil vo väzbe a tieto mu nikto nevráti. Aj po prepustení z väzby celé konanie trvalo ďalších 6 rokov, v roku 2010 sa mu narodil syn a on stále nevedel, či pôjde naspäť do väzby. Navštevoval psychiatra a psychológa, pretože to veľmi ťažko znášal, užíval psychiatrické lieky, pričom všetky zložky jeho súkromného života boli väzbou zasiahnuté. V danom prípade žalobca utrpel značnú nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v obmedzení jeho osobnej slobody, narušením obvyklého spôsobu života, keď trestné stíhanie a výkon väzby predstavoval vážny zásah do osobnej slobody, čo vyvolalo aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život. Nakoľko bol žalobca oslobodený spod obžaloby, je zodpovednosťou štátu, aby zodpovedal za škodu, ktorá nastala v príčinnej súvislosti s väzbou, a preto súd priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu spôsobenú zadržaním a rozhodnutím o väzbe, ktorej výška bola primeraná dobe väzby.

2. Rozsudok odvolacieho súdu napadla včas dovolaním žalovaná, pričom jeho prípustnosť vyvodzovala dôvodmi uvedenými v § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Pokiaľ ide o dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, dovolateľ namietal, že rozsudok v časti priznanej výšky nemajetkovej ujmy je nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný. Bol toho názoru, že v danom prípade vzhľadom na osobu žalobcu, jeho doterajší život a závažnosť následkov, nie je ani daný predpoklad pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. jej výška je neprimeraná. Pokiaľ ide o dôvod uvedený v § 421 ods. 1 písm. b) CSP, namietala, že právna otázka, ktorá je v danom prípade nastolená, ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, prípadne aj súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalovaná podaním zo dňa 4. júla 2017, doručeným dovolaciemu súdu dňa 6. júla 2017 (č. 1. 225 spisu) v podaní nazvanom „Stanovisko žalovanej k dovolacím dôvodom...“ upravila svoj dovolací petit (žiadosť) tak, že netrvá na dovolacom dôvode podľa § 420 písm. f) CSP a žiada, aby dovolací súd posúdil podané dovolanie len z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

4. Žalobca navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“, alebo „najvyšší súd“) uznesením z 31. januára 2018 sp. zn. 1 Cdo 157/2017 dovolanie žalovanej odmietol a žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania, keď dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

5.1. Ako prvú, dovolací súd v predmetnom rozhodnutí, riešil otázku v zmysle § 434 CSP, kedy dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. Žalovaná svojím podaním (viď bod 3. tohto rozhodnutia) upravila svoj dovolací petit (žiadosť) tak, že žiadala dovolací

súd, aby posúdil ňou podané dovolanie len podľa dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Nakoľko najvyšší súd vychádzal z ustanovenia § 434 CSP, mal za to, že žalovaná svoj dovolací dôvod upravila až po márnom uplynutí lehoty na podanie dovolania. Vychádzal pritom z toho, že žalovaná svoje dovolanie podala dňa 17. októbra 2016 (č. l. 186) a podanie, ktorým chcela docieľiť zmenu petitu (č. l. 225, 226), podala dňa 6. júla 2017. Dovolací súd preto na vyššie spomenutý zmenený petít neprihliadal.

5.2. Druhou riešenou otázkou v predmetnom rozhodnutí dovolacieho súdu bolo to, že z ustanovení Civilného sporového poriadku, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP, ako aj v zmysle § 421 CSP. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017, sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a) až f) CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu boli v rozhodnom čase senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP). Trojčlenný senát 1 C najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, preto skúmal prípustnosť dovolania žalovanej len podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou jeho dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP). Skúmaním prípustnosti dovolania žalovanej len podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu neboli v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné, či už s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (ďalej tiež „dohovor“), alebo s čl. 46 ods. 1 ústavy, alebo v rozpore s ustanoveniami o odôvodňovaní rozhodnutí, a preto ho nebolo možné považovať za nepreskúmateľné, či nedostatočne odôvodnené. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej nebolo podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, a preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

6. Na základe ústavnej sťažnosti žalovanej, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“, alebo „ÚS SR“) nálezom rozhodol, že základné právo žalovanej (ďalej tiež „sťažovateľka“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 157/2017 z 31. januára 2018 porušené boli. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 157/2017 z 31. januára 2018 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie. Trovy konania si sťažovateľka neuplatnila, preto o nich ústavný súd nerozhodoval.

6.1. Ústavný súd dospel k názoru, že dovolací súd napadnutým rozhodnutím porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ÚS SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. K otázke kumulácie dovolacích dôvodov poukázal na uznesenie sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 z 25. apríla 2018, ktorým vo veci zjednotenia odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu rozhodol, že „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Rovnako, pokiaľ súd v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“ Na základe uvedeného ústavný súd mal za to, že právny názor najvyššieho súdu o zákaze kumulácie ustanovení § 420 a § 421 CSP uvedený v napadnutom uznesení dovolacieho súdu je arbitrárnym a ústavne nesúladným

rozhodnutím.

7. Najvyšší súd ako funkčne príslušný súd na prejednanie dovolania (§ 35 CSP), po tom ako ústavný súd zrušil jeho predchádzajúce rozhodnutie a po zistení, že dovolanie bolo podané včas oprávneným subjektom zastúpeným advokátom v súlade s ustanovením § 429 CSP, rešpektujúc záväzný právny názor ústavného súdu, bez nariadenia dovolacieho

pojednávania, preskúmal opätovne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo.

8. Pre splnenie nápravy porušenia práva sťažovateľky/žalovanej, je potrebné, aby sa Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal prípustnosťou jej dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

8.1. Žalovaná vo svojom dovolaní namietala, že právna otázka, ktorá je v danom prípade nastolená, ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená. Uviedla, že prípustnosť dovolania z dôvodu § 421 ods. 1 písm. b) CSP má zaručiť, aby sporové konanie bolo založené na rešpektovaní rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Pre dovolateľku bolo nepochybné, že vyriešenie otázky existencie zavinenia je významné z hľadiska správneho posudzovania a rozhodovania o ne/existencii naplnenia negatívnej podmienky upravenej v ustanovení § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), ako aj z hľadiska zachovania konštantnej rozhodovacej praxe súdov. Bolo teda podľa žalovanej potrebné vyriešiť otázku, či konkrétne konanie (správanie sa) obvineného (v danom prípade, agresívne správanie sa žalobcu pri zadržení, kladenie aktívneho odporu, pričom sa v tom čase žalobca nachádzal v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody, ako aj predchádzajúce nepodmienečné odsúdenie žalobcu za obdobný trestný čin) zakladá zavinenie na vzatí do väzby tak, ako to v § 8 ods. 6 predpokladá zákon č. 514/2003 Z.z., v dôsledku čoho právo na náhradu škody takejto osobe nevznikne.

8.2. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8.3. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré považuje za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8.4. Právny posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podrazení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach strán konania právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

8.5. V prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci, je riadne vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 2 CSP nevyhnutným predpokladom pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje totiž dovolaciemu súdu posúdiť, či ide o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, či je táto otázka riešená dovolacím súdom rozdielne alebo nebola riešená. Zároveň musí byť v dovolaní podanom z tohto dôvodu aj konkrétne označené jeho rozdielne rozhodnutie alebo rozhodnutie, od ktorého sa odvolací súd odklonil, riešiaci otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo tvrdenie, že táto právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu riešená.

8.6. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj analogicky 1 Cdo 23/2017, 2 Cdo 117/2017, 3 Cdo 6/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 78/2017).

8.7. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ 124 CSP) zostáva naďalej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku mal dovolateľ na mysli, je potrebné mať na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v ustanoveniach CSP nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domnienok alebo dedukcií dovolacieho súdu alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ (jeho advokát) na mysli pri formulovaní dovolania.

8.8. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne.

8.9. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda nie o otázku skutkovú. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

8.10. Žalovaná prípustnosť dovolania vyvodzovala z dôvodu § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ktorý má podľa dovolateľky zaručiť, aby sporové konanie bolo založené na rešpektovaní rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít. Žalovaná uvádza, že vyriešenie otázky existencie zavinenia je významné z hľadiska správneho posudzovania a rozhodovania o ne/existencii naplnenia negatívnej podmienky upravenej v § 8 ods. 6 zák. č. 514/2003 Z.z., ako aj z hľadiska zachovania konštantnej rozhodovacej praxe súdov. Bolo teda podľa dovolateľky potrebné vyriešiť otázku, či konkrétne konanie (správanie sa) obvineného zakladá zavinenie na vzatí do väzby tak, ako to v § 8 ods. 6 predpokladá zákon č. 514/2003 Z.z., v dôsledku čoho právo na náhradu škody takejto osobe nevznikne. Dovolateľka uviedla, že správanie obvineného (žalobcu) bolo pri zadržiavaní agresívne, tento kládol aktívny odpor, pričom sa v tom čase nachádzal v skúšobnej dobe podmieneného odkladu výkonu trestu odňatia slobody, ako aj to, že žalobca už bol nepodmienečne odsúdený za obdobný trestný čin. Mala teda za to, že väzbu si spôsobil vlastným zavinením. Dovolací súd však poukazuje na to, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z toho, že nebolo možné jednoznačne vidieť vlastné zavinenie väzby (žalobcom), a to len preto a z dôvodov, že šlo o osobu už trestanú, alebo preto, že žalobca kládol aktívny odpor pri zadržiavaní. V súvislosti so zadržaním, súd prvej inštancie (s čím sa stotožnil i odvolací súd) uviedol, že nebolo preukázané, že by si žalobca sám zavinił zadržanie a vzatie do väzby. Žalobca od začiatku tvrdil, že je nevinný, a to, že sa dopustil už predtým obdobného trestného činu nemôže znamenať, že si väzbu zavinił sám tak, ako to predpokladá ustanovenie § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. Súd nižšej inštancie tiež vychádzali z inštitútu prezumpcie neviny, a to že žalobca kládol odpor pri zadržiavaní súvisí so spôsobom zadržania, pri ktorom sa použili donucovacie prostriedky, a keďže sa cítil nevinný (a v konečnom dôsledku nevinný aj bol), tak sa zatknutiu prirodzene bránil. Okrem iného súd prvej inštancie dôvodil i tým, že zavinenie obvineného na vzatí do väzby treba za každým skúmať z hľadiska dôvodov, pre ktoré bol do väzby vzatý, a to vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam. Z vykonaného dokazovania tak mali súdy za preukázané, že predpoklad nezákonného rozhodnutia o väzbe splnený bol, nakoľko žalobca bol rozhodnutím o väzbe vzatý do väzby, bol oslobodený spod obžaloby a väzbu si nezavinił sám.

8.11. Dovolací súd k vyššie uvedenému uvádza, že ak teda dovolateľka naznačuje vo svojom dovolaní, že agresívne správanie, aktívny odpor pri zadržiavaní, či skúšobná doba podmieneného odkladu výkonu

trestu, alebo predchádzajúce nepodmienečné odsúdenie môže viesť k tomu, že si ten ktorý obvinený týmto zavini vzatie do väzby sám, v dôsledku čoho takejto osobe nevznikne právo na náhradu škody, takáto argumentácia predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. ide o námietky, ktoré sa týkajú spochybňovania správnosti skutkových zistení. Nesprávnym zistením skutkového stavu, prípadne len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa CSP vymedziť dovolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci. Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Podľa dovolacieho súdu takáto argumentácia v dovolaní absentuje. Dovolateľka sa de facto domáha opätovného právneho posúdenia ňou tvrdeného skutkového stavu v jej prospech. Takéto tvrdenia nemožno považovať za právne otázky vymedzené zákonom predpokladaným spôsobom.

8.12. Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že dovolateľka nenastolila zákonom daným spôsobom otázku, ktorá by v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP zakladala prípustnosť jej dovolania.

8.13. Najvyšší súd k záveru a nad rámec nutnosti navyše uvádza článok 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, že v dôsledku oslobodenia obžalovaného spod obžaloby sa väzba stáva z hľadiska vnútroštátnej úpravy nezákonnou, a tým zakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú oslobodenému obvinenému vykonanou väzbou. Súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd preto v jednom konzistentnom celku správne rozhodli i na podklade toho, že zavinenie obvineného, pri vzatí do väzby, treba zakaždým skúmať z dôvodov, pre ktoré bol do väzby vzatý, a to vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam, a nie na základe toho, či bol ten ktorý obvinený už trestaný alebo či pri vzatí do väzby kládol odpor a podobne.

9. Podľa § 447 písm. f) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

10. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné, a preto ho odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

11. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.